

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Zeynel Emre

İstanbul Milletvekili

Türkiye’de otizmli bireylerin (OSB-Otizm Spektrum Bozukluğu) sayısının 1,5 milyonu aştığı, temel haklara erişimde ciddi güçlükler yaşandığı; eğitim hizmetlerinin yetersizliği ve özel merkez ücretlerinin yüksekliği nedeniyle ailelerin ağır bir ekonomik yüke maruz kaldığı, bazı merkezlerde şiddet ve ihmal vakalarının görüldüğü hususları kamuoyuna yansımıştır. Zaman değerlendirmeleri; merkezlerin çoğunda sistemli bir kamu politikası, kalite güvencesi ve etkin denetim eksikliğine, personel niteliği ve sirkülasyon sorunlarına, bazı vakalarda insan hakları ihlallerine işaret etmektedir.

Öte yandan, İstanbul Beylikdüzü’nde Mor Menekşe Bakım Merkezi’nde OSB’li Uğur Yıldırım’ın darp edildiği ve “30 kat fazla dozda ilaç verildiği” iddialarıyla yaşamını yitirdiğinin gündeme gelmesi, denetim ve yaptırım mekanizmalarının etkinliğinin yeniden sorgulanmasına yol açmıştır. Ayrıca sivil toplum temsilcileri ailelerin ağır ekonomik yük ve destek yetersizliklerine dikkat çekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Beylikdüzü–Mor Menekşe Bakım Merkezi olayıyla ilgili olarak: Bakanlığınızın tesisteki lisans/ruhsat ve son beş yıllık denetim kayıtları nedir? İddialar üzerine herhangi idari tedbir (faaliyet durdurma, sözleşme feshi, idari para cezası vb.) uygulanmış mıdır?
2. Aynı olay kapsamında; tesiste ilaç uygulama yetkisi, hekim reçete/protokol zinciri, risk bildirimi, acil müdahale ve olay bildirim süreçleri mevzuata uygun mudur? Eksiklik tespit edilmişse hangi personel hakkında gerekli idari/mesleki ve hukuki işlemler uygulanmış mıdır?
3. Uğur Yıldırım vakası dâhil, son 5 yıllık dönemde Bakanlığınız uhdesindeki resmî/özel merkezlerde OSB’li bireylere yönelik şiddet/ihmal/kötü muamele iddiasıyla açılan soruşturma sayısı kaçtır? İllere göre dağılım, sonuçlanan dosyalarda ceza türleri ve faaliyet durdurma sayıları nedir? Sonuçlar kamuoyuyla paylaşılmış mıdır?
4. Söz konusu merkez ve benzerlerinde habersiz denetim sıklığı nedir? Bağımsız izleme (STK/uzman katılımlı) mekanizmaları kurulmuş mudur?
5. “Ailelerin maruz kaldığı ekonomik yükün azaltılması için (evde bakım yardımı, ulaşım desteği, eğitim ve terapilere erişim, geçici bakım/ara dinlenme) mevcut destek modelleri, dört kişilik bir aile için açlık sınırının 30 bin TL, yoksulluk sınırının 90 bin TL seviyelerinde seyrettiği koşullarda 2022 sayılı Kanunda belirtilen kriterlerde yeniden düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz?
6. Bakanlığınız tarafından ilan edilen II. Ulusal Otizm Eylem Planı (2023–2030) kapsamında belirtilen “Hedef”lerle ilgili olarak;

- a. OSB istatistik komisyonu kurulmuş mudur; veri paylaşım protokolleri imzalanmış mıdır; kurumlar arası veri setleri tanımlanıp ilk "OSB İstatistik Bülteni" yayımlanmakta mıdır?
- b. Farklı kurumlarda tutulan OSB verilerinin bütünleşik ve erişilebilir hale gelmesi için veri setleri kamuya açılmış mıdır; bu amaçla ilgili kurumlarla protokol yapılmış mıdır?
- c. 18–36 ve 36–72 ay aralığındaki çocuklarda yapılan taramalarda ulaşılan çocuk sayısı, tanı alan çocuk sayısı ve artış oranı nedir; kurulan mobil çocuk izlem/sağlık heyeti sayısı, yararlanıcı sayısı ve memnuniyet/etkililik verileri nelerdir?
- d. Tanı sonrası aile rehberi yayımlanmış mıdır; "Bireysel Hizmet Danışmanlığı" modeli kaç ilde uygulanmaktadır; "Kritik Müdahale ve Güvenli Alan" birimleri kurulmuş mudur?
- e. Bakım kuruluşlarında otizm konusunda temel iş-başında eğitim alan bakım/meslek personeli sayısı nedir; 81 ilde yetiştirilen Uygulamalı Davranış Analizi uzman sayısı kaçtır?